

Víra po křtu – život s Dobrým pastýřem

Katecheze s dospělými (novokřtenci v rámci mystagogie)

Katecheze je zaměřena na úryvek Jan 10,1–10, podle něhož se skupinou společně uvažujeme nad otázkou, čím tento úryvek může obohatit první kroky novokřtenců v jejich životě z víry.

Zahrnuje meditativní čtení Písma, výklad a společnou diskusi

Obraz Ježíše–pastýře, Dobrého pastýře, je jeden z nejhezčích, který v evangeliích, potažmo v celé Bibli najdeme. Je třeba si uvědomit, že semitské národy, mezi něž patřil i Izrael, byly pastevecké, a tedy pro ně byl pastýř známým obrazem. Nicméně pro ně i pro nás dnes zahrnuje toto označení velký duchovní kontext.

Starý zákon:

1. Pastýř jako obraz Boží péče

Motiv pastýře je v Písmu jedním z nejstarších obrazů Boha. V Knize žalmů (zejm. Ž 23) vystupuje Hospodin jako ten, kdo **vede, chrání a zajišťuje život**. Nejde jen o něžný obraz — zahrnuje i autoritu: pastýř zná cestu a rozhoduje o směru.

☞ Teologicky: Bůh je zde chápán jako **osobní a vztahový průvodce**, nikoli abstraktní princip.

2. Pastýř jako kritérium vedení lidu

V prorocké literatuře (např. Kniha Ezechiel 34) se motiv obrací kriticky proti „špatným pastýřům“ — vůdcům Izraele, kteří selhali.

☞ Klíčové body:

- Pastýř = ten, kdo má odpovědnost za druhé
- Selhání pastýřů = duchovní i sociální krize
- Bůh sám zasahuje jako pravý pastýř

☞ Teologicky: vzniká očekávání **eschatologického pastýře**, kterého ustanoví sám Bůh.

Nový zákon:

3. Kristologické naplnění

V Evangelium podle Jana (Jan 10) se Ježíš Kristus explicitně identifikuje: „Já jsem dobrý pastýř.“

Zásadní posun:

- pastýř už není jen obraz Boha → **Ježíš sám tím pastýřem**
- vztah je vzájemný: „znám své ovce a ony znají mne“
- vrchol: „dává život za ovce“

🔗 Teologicky: jedná se o **sebezjevení Boha v Kristu jakožto toho, kdo zachraňuje skrze oběť**.

Rozdáme listy s textem evangelia

Podívejme se na obrázek pod textem. Jedná se o figurativní zpodobení Krista jako Dobrého pastýře, což je jedno z nejstarších v křesťanské ikonografii.

🕒 **Jak staré je?** Nejstarší dochované příklady pocházejí už ze **3. století po Kristu** (cca 200–300). To znamená, že vznikají v době, kdy křesťanství ještě není oficiálním náboženstvím a funguje často skrytě.

🔗 Důležité: Tyto obrazy ještě nebývají jednoznačně „explicitně křesťanské“. Navazují na starší antický motiv „**dobrého pastýře**“ (**kriophoros**) – mladíka nesoucího ovci – ale křesťané mu dávají nový, christologický význam.

📍 **Kde se dochovalo?** Nejznámější nálezy jsou v Římě, zejména v katakombách svatého Kalixta a katakombách svaté Priscilly

ČETBA TEXTU

Vedeme skupinu ke „sdílení Božího slova“ – postup je třeba předem vysvětlit.

Nejdříve text pomalu, v modlitebním rytmu jednou nebo dvakrát přečteme. Poté členové skupiny mohou volně číst slova nebo úryvky, které je oslovily (nekomentují, jen čtou). Když skončí, ponecháme chvíli ticha, poté můžeme s katechezí pokračovat.

Pokračujeme následujícími body – ve společném sdílení zpravidla všechny zazní. Pokud ne, uvedeme je sami. Můžeme přidat vhodné osobní body a sdílení.

1. Začátek, ne konec

Křest není „splněný úkol“, ale začátek cesty. Vstoupili jste do vztahu s Ježíšem, který o sobě říká: „Já jsem dobrý pastýř.“ To znamená, že víra není jen o tom něco vědět, ale **někoho následovat**.

2. Zná tě jménem

„Znám své ovce a ony znají mne.“ Křest není jen vstupenka do církve, ale začátek vztahu. Ježíš říká, že zná své ovce. To není anonymní vztah. Každý z vás je pro něj konkrétní člověk se svým příběhem. Tenhle text říká: nejsi anonymní věřící — jsi někdo, koho Ježíš **osobně zná**.

☞ Víra roste, když si dovolíš být před Bohem opravdový — beze strachu a masek.

3. Učit se slyšet hlas

Po křtu začíná důležitá dovednost: rozpoznávat Boží hlas. Nejde o dokonalost, ale o postupné ladění srdce. Jak na to?

- nasloucháním Písmu,
- modlitbou,
- tichým vnitřním rozlišováním.

4. Důvěra i v nejistotě

Dobrý pastýř nevede jen po snadných cestách. Někdy nerozumíme, kam jdeme. Ale tenhle text zdůrazňuje: on nejde za tebou s bičem, ale **před tebou jako ten, kdo zná cestu**. Pro člověka, který je na začátku víry, je zásadní vědět, že ten, komu důvěřuje, je ochoten jít až na doraz. Nejde o kontrolu, ale o **radikální péči a ochranu**.

5. Život v hojnosti

Cílem víry není přežít „morálně správně“, ale žít naplno. Ježíš mluví o životě v hojnosti — to znamená život, který má smysl, hloubku a naději, i když není vždy jednoduchý. Víra nemá člověka dusit. Naopak — má vést k **plnějšímu, hlubšímu životu**, ne k úzkosti nebo strachu.

6. Nejsi na to sám

Obraz stáda připomíná: křtem jsi vstoupil do společenství, není to „sólo projekt“. Víra se nežije izolovaně.

Krátké shrnutí pro zapamatování

- Víra = vztah, ne výkon
 - Bůh tě zná osobně
 - Učíš se naslouchat
 - Můžeš důvěřovat i v nejistotě
 - Jsi součástí společenství
-

Otázky k zamyšlení

1. Kde ve svém životě právě potřebuju víc důvěřovat?
2. Jak konkrétně si vytvářím prostor pro naslouchání Bohu?
3. Kdo mě na cestě víry doprovází?

Lze přidat i jiné vhodné podněty. Po zbylý čas vedeme diskusi k tématům okruhů včetně otázek, které skupina sama položí.

K prohloubení / zacyklu do modlitby lze použít přiložený pracovní list. Je vhodné ho předem projít, případně vysvětlit postupy či neznámé pojmy.

Materiál vytvořilo:

© Katechetické středisko AP 2026 (Lenka Jeřábková)

(využití AI: gemini.google.com)